

บทที่ 1

บทนำ

ที่มา

ความคิดตั้งต้นของข้าพเจ้าเมื่อแรกเริ่มที่จะทำสารนิพนธ์ชิ้นนี้ก็คือ สารนิพนธ์นี้จะต้องเป็นการศึกษาอย่างใดอย่างหนึ่งเกี่ยวกับการถ่ายภาพ อันเป็นวิชาที่ข้าพเจ้าสนใจที่สุดมาตลอดระยะเวลาที่ศึกษาอยู่ในสาขาภาพยนตร์และภาพถ่าย

สิ่งที่สร้างความสนใจแก่ข้าพเจ้าในงานถ่ายภาพประการหนึ่งก็คือ การได้ดูภาพถ่าย ไม่ว่าจะเป็ภาพถ่าย ทิวทัศน์ สถานที่ ภาพคน ภาพที่ประกอบขึ้นด้วยเทคนิคพลิกแพลง ภาพขาวหรือภาพประกอบใด ๆ ก็ตาม ล้วนเป็นเช่นเดียวกับการได้สัมผัสงานศิลปะชิ้นหนึ่ง หรือการได้อ่านหนังสือเล่มหนึ่งที่ต่างเต็มไปด้วยสิ่งใหม่และเรื่องราวที่สื่อสารจากศิลปิน,นักเขียน และช่างภาพที่ส่งมายังเรา ผู้เสพงานศิลปะ ผู้อ่านหนังสือ และผู้ดูภาพถ่ายนั้น ๆ เป็นการถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก เป็นการเปิดโลกทัศน์และเป็นการเชื่อมโยงความคิดความเข้าใจระหว่างมนุษย์ได้อย่างน่าทึ่ง การถ่ายภาพก็เป็นเช่นศิลปะอื่น ๆ คือมันเป็นศิลปะอย่างหนึ่ง

การสื่อสารเป็นการเปิดเผยความหลากหลายที่ซ่อนอยู่ภายในสิ่งต่าง ๆ ในโลก ในธรรมชาติ ในสังคม ในกฎระเบียบและความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ ในความคิดของมนุษย์ และทั้งการสื่อสารก็ยังเป็นการทำให้ความหลากหลายนั้นสร้างความเป็นหนึ่งเดียวแก่มนุษย์ ผู้เข้าใจและยอมรับความหลากหลายนั้นด้วย

ข้าพเจ้าได้รับรู้สิ่งที่ส่งผ่านหรือแฝงมากับภาพถ่ายแต่ละภาพอยู่เสมอ เมื่อรับรู้แล้วก็เกิดอารมณ์ ความรู้สึกตอบสนองต่อภาพถ่ายแต่ละภาพนั้นบ้าง ตามสภาวะของตนขณะนั้น ๆ ได้ซึมซับรูปแบบของการสื่อสารเช่นนี้ จนบางครั้งข้าพเจ้าเองได้เป็นฝ่ายถ่ายทอดมันไปยังผู้อื่นบ้าง แต่ก็ในระดับผิวเผินเต็มที

แนวคิดหนึ่งที่ข้าพเจ้าได้รับบ่อยครั้งจากการดูภาพถ่าย คือ การถ่ายภาพความงามของธรรมชาติที่ช่างภาพได้เดินทางไปพบเห็นออกมาในแนวภาพถ่ายธรรมชาติ อันเป็นแขนงหนึ่งของงานถ่ายภาพที่มีอยู่มากมาย ขอบเขตของภาพถ่ายธรรมชาตินั้นกว้างขวางออกไปตามนิยามของคำว่า "ธรรมชาติ" นั่นเอง สิ่งรอบ ๆ ตัวที่มีได้เกิดจากน้ำมือการผลิตสร้างของมนุษย์ ซึ่งถ้านับจริงๆ ก็มิใช่เพียงนิดน้อยเท่านั้น ที่เหลือล้วนเกิดแต่ธรรมชาติทั้งสิ้น ทั้งสิ่งที่มีชีวิต เช่น พืช สัตว์ และสิ่งไม่มีชีวิตอย่างก้อนหิน สายน้ำ สิ่งที่เป็นวัตถุรูปธรรม เช่น ทิวทัศน์ ภูเขา ทะเล หรือสิ่งที่เป็นปรากฏการณ์ที่ผันแปรปรวนไปอยู่ตลอดเวลา เช่น รุ้งหรือฝน ด้วยขอบเขตอันกว้างขวางของการ

ถ่ายภาพธรรมชาตินี้เองทำให้ข้าพเจ้าตระหนักว่า ด้วยสวารนิพนธ์ชิ้นเล็กๆนี้ ข้าพเจ้าไม่สามารถจะเสนอมุมมองของข้าพเจ้าต่อธรรมชาติอันยิ่งใหญ่ได้ครบถ้วนพอ เป้าหมายของภาพถ่ายชุดนี้จึงควรถูกจำกัดให้แคบลง “พันธุ์ไม้” คือสิ่งที่ถูกเลือกขึ้นมาเป็นตัวแทนที่ใช้นำเสนอภาพรวมของธรรมชาติทั้งหมด

แนวคิด

ข้าพเจ้าเลือกเอา “พันธุ์ไม้” มาเป็นหัวข้อของงานนี้ด้วยเหตุผลง่ายๆ บางประการ ต้นไม้ ใบหญ้า ดอกไม้และพืชทั้งหลายนั้น เป็นธรรมชาติที่อยู่ใกล้กับชีวิตเรามาก พบเห็นได้ง่ายและไม่เคลื่อนที่ ซึ่งเป็นการง่ายสำหรับผู้ถ่ายภาพที่ยังไม่ชำนาญนักเช่นข้าพเจ้าที่จะจัดการกับ subject ง่ายๆ เช่นนี้ มันมีแหล่งที่แน่นอนที่เราจะเสาะแสวงหาและเข้าถึงได้ใกล้ตัว และประการสำคัญคือ มันเป็นตัวแทนที่ถ่ายทอดคุณลักษณะหรือความเป็นธรรมชาติที่ชัดเจนแก่เรา เราสามารถพบความสดชื่นร่มเย็น ความสงบสมดุล ความแปลกตาของพันธุ์ไม้ต่างๆ ความน่าอัศจรรย์ของความสัมพันธ์ระหว่างพืชและสัตว์เล็กๆ เช่น แมลง คุณประโยชน์ที่พืชพรรณเชื้อต่อสัตว์อื่นๆ ต่อมนุษย์ซึ่งเป็นคุณประโยชน์ใหญ่หลวงที่ธรรมชาติมอบต่อเรา เราสามารถพบสิ่งเหล่านี้ได้ในอาณาจักรของพืชเช่นเดียวกับที่จะพบได้ในโลกของธรรมชาติอันกว้างออกไป ซึ่งเราสามารถมองหาและเรียนรู้คุณค่าเหล่านี้ได้จากการเข้าไปสัมผัสมันใกล้ๆ ข้าพเจ้าเริ่มต้นจากจุดเล็กๆ เช่นนี้ก่อน เพื่อที่วันต่อๆ ไปจะค่อยๆ เหยิบออกไปมากขึ้น..มากขึ้น เพื่อเรียนรู้ธรรมชาติอื่นๆ จนกระทั่งสามารถรู้สึกถึงความเชื่อมโยงของสิ่งทั้งหมด ความสัมพันธ์ที่แยกไม่ได้ของก้อนหิน หญ้า แมลง ผุน ลุ่มน้ำ ภูเขา เมฆ...ฯลฯ ความสัมพันธ์ของสรรพสิ่งบนโลก ของธรรมชาติทั้งหมด

เป้าหมายของงานชิ้นนี้อาจหนึ่ง , นอกเหนือจากจะสนองตอบความสนใจในเรื่อง ต้นไม้เป็นการส่วนตัวของข้าพเจ้าแล้ว , ก็คือ การเพิ่มประสบการณ์และความรู้ในงานถ่ายภาพธรรมชาติ ซึ่งเป็นหลักที่ข้าพเจ้าใช้อย่างจริงจังในการถ่ายภาพหัวข้อพันธุ์ไม้นี้ ส่วนผลอันจะเกิดต่อผู้ที่ได้ชมผลงานเหล่านี้ นั้น ไม่ว่าจะ เป็นความตระหนักถึงความหมายหรือความสำคัญของธรรมชาติ หรือแม้เพียงความรู้สึกสดชื่นหลังจากได้ดูภาพเหล่านี้ ขอยกประโยชน์ให้กับความดีงามของธรรมชาติที่เป็นอยู่อย่างนั้น..เสมอ โดยตัวของมันเอง

ขอบเขตของงาน

ผลงานภาพถ่ายที่จะปรากฏในสารนิพนธ์นี้ทั้งหมด จะเป็นภาพของพืชในมุมมองของข้าพเจ้า ไม่ว่าจะเป็นตัวไม้ใหญ่ ทุ่งหญ้า ดอกไม้หรือใบไม้ โดยจะมีส่วนที่เป็นมุมมองของพืชที่ดำรงอยู่ตามธรรมชาติของมัน เสนอความสวยงาม แปลกตา น่าอัศจรรย์ของสิ่งต่างๆ ที่เป็นไปตามธรรมชาติ และอีกส่วนหนึ่งคือแนวคิดเกี่ยวกับคุณค่าของพืชเหล่านี้ ทั้งในแง่ความสัมพันธ์กับสิ่งอื่นและประโยชน์ที่เชื่อมต่อนุชน

ในแง่เทคนิควิธีการ ข้าพเจ้าสนใจในเรื่องของแสง ลักษณะของแสง ทิศทาง ปริมาณ และคุณภาพของแสงที่มีผลต่อการสร้างภาพที่เราจะมองเห็นและสร้างความรู้สึกให้แก่ภาพนั้นๆ , การใช้อุปกรณ์เสริมบางอย่างเพื่อผลทางภาพที่สอดคล้องกับแนวคิดที่อยากจะนำเสนอ และที่ขาดไม่ได้ก็คือ ศิลปะการถ่ายภาพ เช่น การจัดองค์ประกอบภาพนั่นเอง

ชำนาญ หอสมุด